

Özel Eğitimde Aile Eğitimi

Özel Eğitim III. Sınıf

II- Aileye İlişkin Kavramlar, Aileleri Anlamak

Aileye ilişkin kavramlar

- ▶ Aile
- ▶ toplumun en küçük birimi olarak kabul edilir
- ▶ Çekirdek aile?
- ▶ Geniş aile?
- ▶ Koruyucu aile?
- ▶ Evlatlık edinme?
- ▶ Evlilik?
- ▶ Monogami? Poligami (poliandri, poligini), Eşcinsel evlilikler?
- ▶ Boşanma?

- ▶ «Bir toplumda hukuki temele dayalı evlilik ve akraba bağlılığı (anne, baba, çocuklar, büyükanne ve baba ile yakın akrabalar) oluşmuş aynı mekanda yaşayan en küçük toplumsal kurum» (Başbakanlık, 1990) Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu tanımı
- ▶ Boşanma ve yeniden evlenme? Birincil bakıcılar?

Ailenin işlevleri

- ▶ Cinsellik
- ▶ Üreme
- ▶ Ekonomi
- ▶ Eğitim (Murdock, 1949)
- ▶ Cinsellik ve üreme toplumsal yaşam için gereklidir; çünkü bunlar olmadan topluma yeni üyeler kazandırılmaz.
- ▶ Ekonomik işlev olmadan da (yiyecek içecek temini ve hazırlama) yaşam ortadan kalkar
- ▶ Toplumsallaşma olmadan kültür olmaz.
- ▶ Eğitim yoluyla kültürlenme ailenin en önemli işlevleri arasındadır.

Sözlük

Arayacağınız kelimeyi yazın

kültür

ad

1. bir toplumun duyuş ve düşünüş birliğini oluşturan, gelenek durumundaki her türlü yaşayış, düşünce ve sanat varlıklarının topu.

eş anlamlısı: ekin, ekinç

2. **TOPLUMBİLİM TERİMİ**

tarihsel ve toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan her türlü değerlerle bunları kullanmada, sonraki kuşaklara iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların tümü.

eş anlamlısı: ekin

Seligman ve Darling (2007):

Ekonomik, sağlık ve bakım, boş zamanları değerlendirme, sosyalleşme, kendini tanıma, sevgi bağı, eğitim ve iş il din işlevleri

Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı raporları (1994):

Kolaylaştırıcı, arabulucu, uyum sağlayıcı ve birbirlerinden farklı yetenek ve potansiyele sahip üyeler için koruyucu bir sistem olarak aile --> üyelerinin kapasitelerini geliştirmek, çocukların toplumsallaşmasını sağlamak; üyelerinin işlevselliklerini sürdürdükleri organizasyonların taleplerini karşılamada yardımcı olmak, ailenin refahı için gerekli olan fiziksel ve ruhsal çevreyi oluşturarak üyelerin doyum sağlamasını temin etmek

► Ailenin işlevleri

- Ekonomik ihtiyaçları karşılamak
- Statü sağlamak
- Çocukların eğitimini planlamak
- Din eğitimi vermek
- Boş zaman faaliyetlerini gerçekleştirmek
- Aile üyelerinin birbirini koruması ve
- Karşılıklı sevgi ortamı yaratmak

Anne-babalık görevleri

- ▶ Çocuğu sevmek ve ona değer vermek
- ▶ Çocuğun işaret ve ipuçlarına tepkide bulunmak
- ▶ Çocuğu olduğu gibi kabul etmek; ancak başarılı olması için çaba göstermesini sağlamak
- ▶ Çocuğu güçlü değerlerle donatmak
- ▶ Olumlu ve yapısı bir disiplin uygulamak
- ▶ Gelenek ve göreneklerini yaşamasını sağlamak
- ▶ Çocuğun eğitimine katılmak
- ▶ Çocuğun yanında olmak

Aile Tipleri

- ▶ Aile büyüklüğüne göre
- ▶ Aile içerisindeki otoritenin kaynağına göre
- ▶ Evlilik biçimine göre
- ▶ Soyun belirlenmesinde göz önüne alınan kaynağına göre
- ▶ Eşlerin yerleştikleri çevreye göre

- ▶ En küçük birim çekirdek aile
- ▶ Geniş aile
- ▶ Türkiye’de %6 tek kişilik hane halkı
- ▶ %80.7 çekirdek aile
- ▶ %13 geniş aile
- ▶ %0.3 diğer hane halkları

- ▶ Tek kişilik hane halkı
- ▶ Çekirdek aile
- ▶ Geniş aile
- ▶ Diğer hane halkı
- ▶ Ataerkil geniş aile
- ▶ Geçici geniş aile
- ▶ Parçalanmış aile
- ▶ Tek ebeveynli aile

Aileleri anlamak

- ▶ Türk aile yapısı
- ▶ Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu ve Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu (2006)
- ▶ Ailelerin %80.7'si çekirdek aile
- ▶ %13'ü geniş aile
- ▶ %0.3'ü diğer hane halkları
- ▶ %95.7'si bir kez evlenmiş
- ▶ Evliliklerin geneli 18-24 yaş arası
 - ▶ Kendi istekleriyle, görücü usulüyle kendi kararıyla, görücü usulüyle ailesinin kararıyla

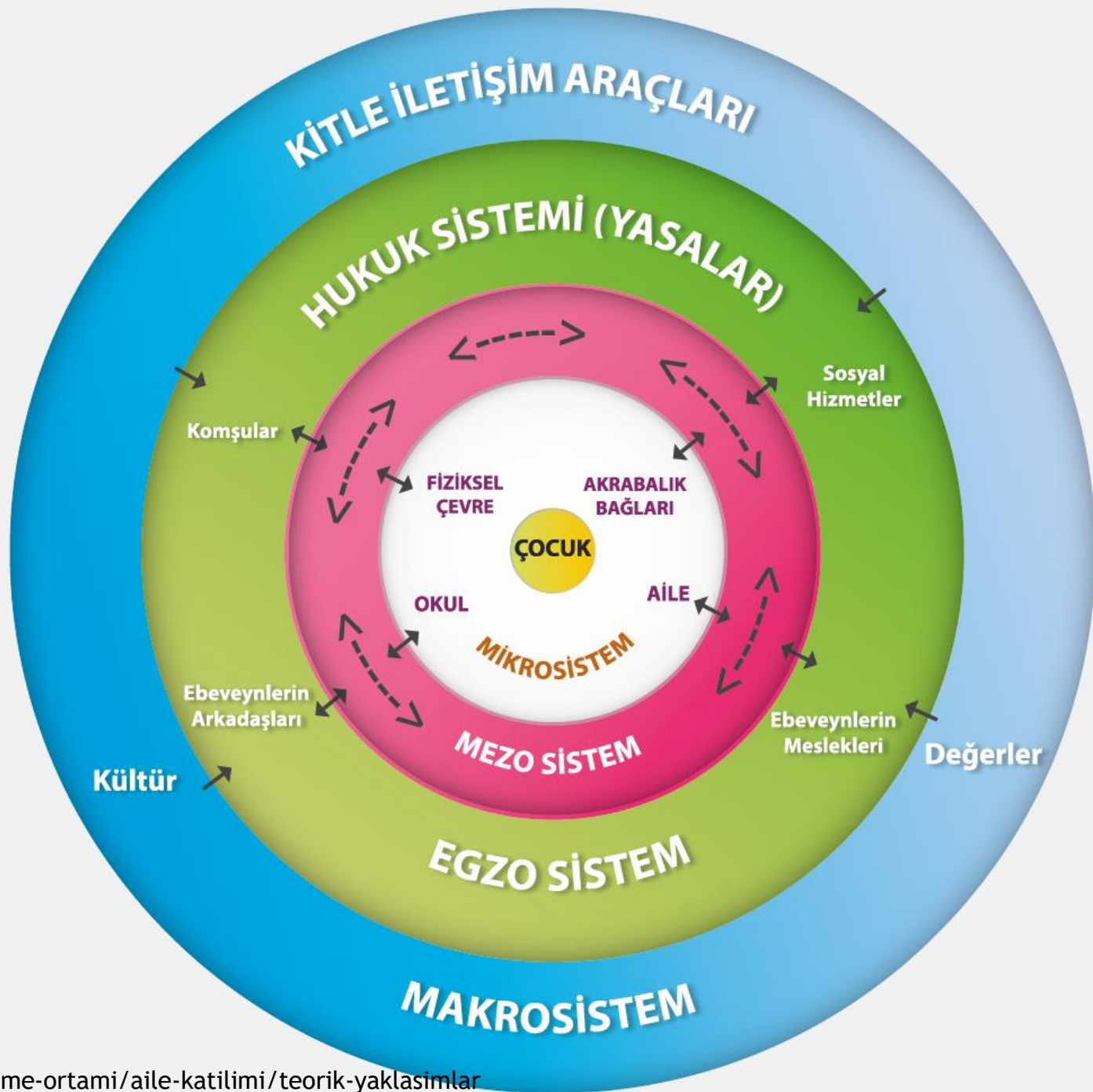
- ▶ Akraba evliliği %20.9
- ▶ Akraba evliliği en fazla GÜneydoğu Anadolu Bölgesi (%40.4)
- ▶ Akraba evliliği en az Marmara Bölgesinde
- ▶ Ailelerin çoğunluğu 2-3 çocuklu
- ▶ Anne-babalar yaşlandıklarında çocuklarının kendilerine bakacakları ve maddi katkı sağlayacaklarını beklemektedir
- ▶ Çocuğun eşleri birbirine yaklaştıracı bir rolü olduğunu belirtmektedirler.
- ▶ Soyunun devamını erkek çocuklar tarafından sağlanacağını bildiren erkeklerin oranı %44.6 kadınların oranı %36.4

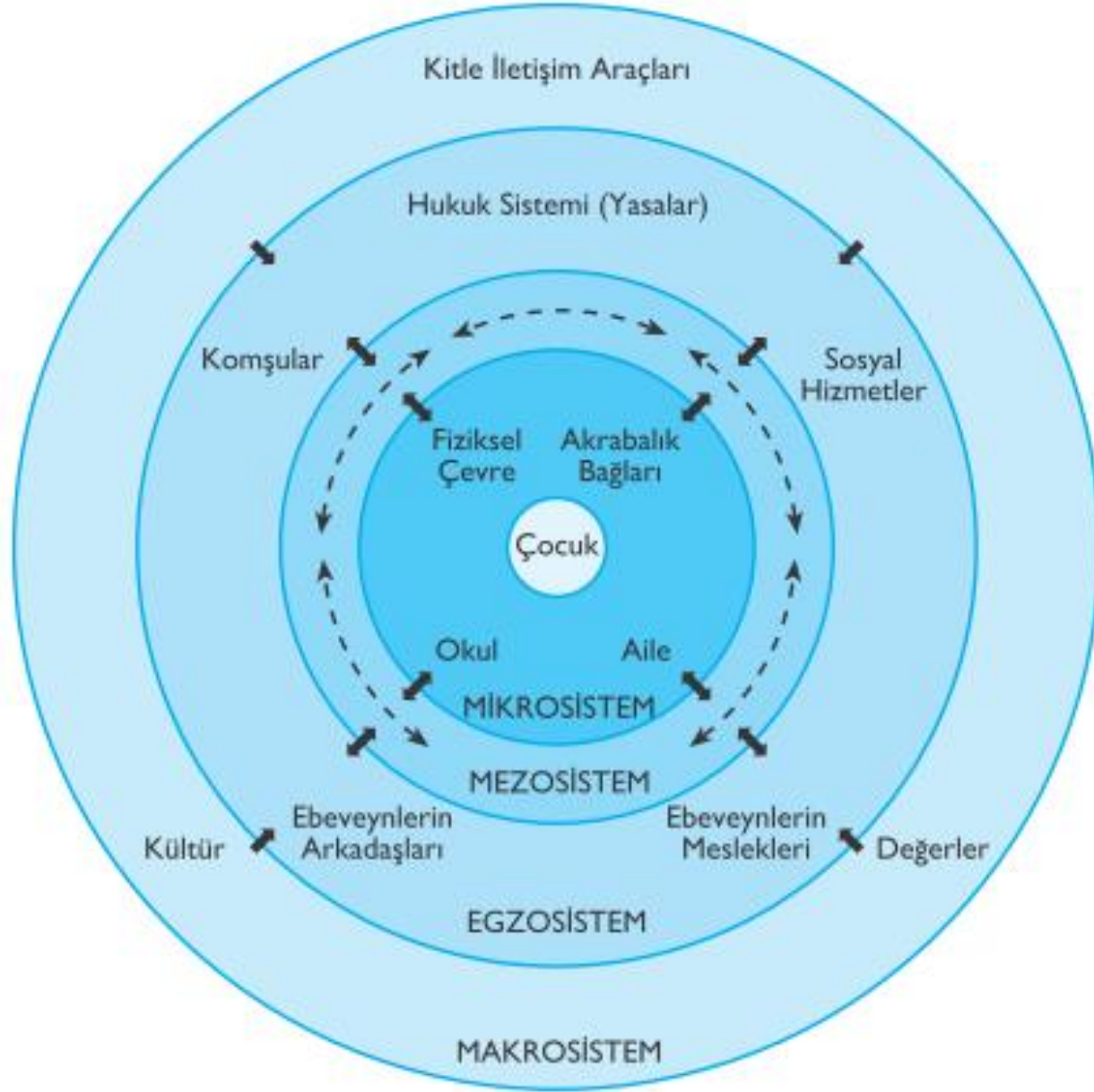
- ▶ Ev işlerinin hemen hemen tamamı anneler tarafından
- ▶ Akraba, komşu ziyaretleri, alışverişler hep birlikte yapılırken; sinema-tiyatro, birlikte yemek yeme hiç yapmamaktadırlar
- ▶ Özel gereksinimli çocuk ailelerine yönelik bir çalışma: Cavkaytar, Batu, Kartal, Beklan Çetin ve Güllüoğlu (2004)
 - ▶ oğunluk 4 kişilik çekirdek aile
 - ▶ Ev işleri annede diğer işler babada
 - ▶ Kararlar ortak alınıyor
 - ▶ Gelir ortalama 637 lira
 - ▶ Genel olarak anneler katılmış
 - ▶ Kendilerinden veya eşlerinde yetersizlik durumu yok
 - ▶ Aileler arkadaşlarıyla görüşüyor, aile fertleri ve komşularla sohbet amacıyla görüşüyorlar

Aileleri daha iyi anlamak

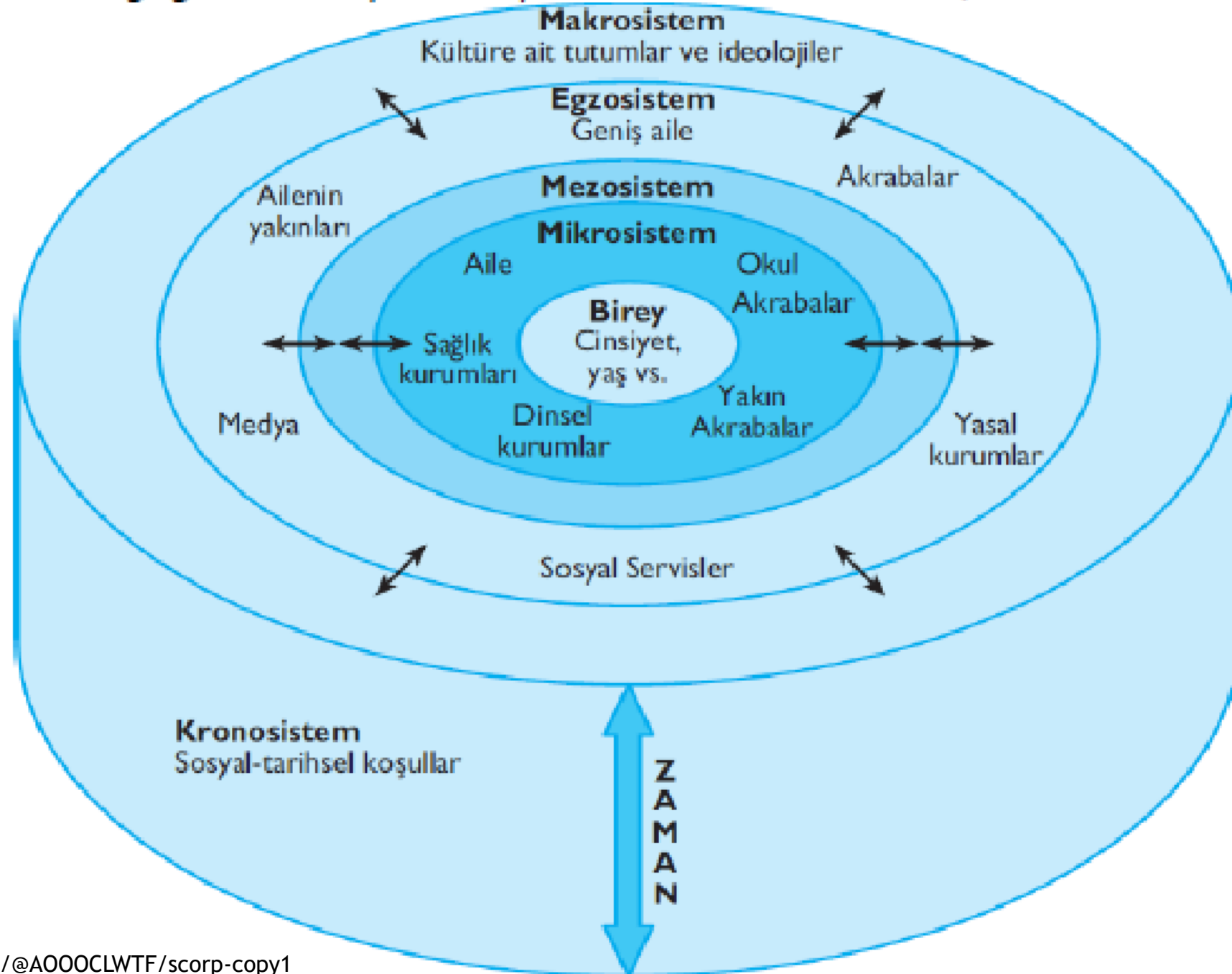
- ▶ Çocuğun daha sağlıklı bir gelişim dönemi geçirmesi için çevresel kuram (ekolojik kuram)
- ▶ Bronfenbrenner (1979) sosyal çevre modeli (social ecological model)
- ▶ Çevresel kuram; toplumu, sistemler çevresinde düşünür ve bu sistemlerde yer alan değişkenlerin doğrudan ya da dolaylı bir biçimde çocuğun gelişimi üzerinde etkili olduğunu vurgular.

Ruh Sağlığını Etkileyen Sosyal-Kültürel Faktörler (Sanrock, 1997)

- ▶ Merkezde çocuk yer alır
- ▶ Çocuğu çevreleyen en içteki sistem mikrosistemdir
- ▶ Mikrosistemde, çocuk ile yakından etkileşime giren ve çocuğun gelişimi üzerinde doğrudan etkisi olan kişi ya da kurumlar yer alır
- ▶ Sistemler birbirini etkiler
- ▶ İnsan varoluşu, içinde bulunduğu sistemler ve bu sistemlerin birbirleriyle etkileşim şekli tarafından belirlenir
- ▶ Mikrosistem, mezosistem, egzosistem, makrosistem
- ▶ Sistemler arası alan mezosistemdir
- ▶ **Mezosistem farklı sistemlerin etkileşiminde çeşitli kültürlerin karşılaşması olarak ortaya çıkmaktadır**
- ▶ **Problemin kökeni farklı mikrosistemler arası uyumun olmamasıdır**
- ▶ Mikrosistem çocuğun yakın çevresi yani ailesinin iletişim ve etkileşimini içerir
- ▶ Mezosistem ailenin etkileşimde bulunduğu ortam ve diğer çevrelerde bulunanlar ile aile arasındaki etkileşimleri açıklar
- ▶ Mikrosistem ile egzosistem arasındaki köprüdür

- ▶ Egzosistem doğrudan aileyi etkilemez, aile onunla etkileşime girerse etkilenir
- ▶ Makrosistem: politikalar, ekonomik, kültürel değerler ve etnik yapı
- ▶ Kronosistem: sosyal ve tarihsel koşullar (zaman), sosyal-tarihsel olaylar, sosyal süreçler ve geçişler
- ▶ Aile, aile yapıları ve aile özelliklerini daha iyi anlayabilmek için aileyi içinde bulunduğu sistemin bütünü içinde ele almak gerekmektedir.

- ▶ Aile içinde yer aldığı sistemlerden etkilenmektedir
- ▶ Örn., okul öncesi özel eğitim zorunludur (özel eğitim yasası). Bu nedenle aile okul öncesi eğitim hakkından yararlanabilmekte ve ek bir ücret ödememektedir. (aile bireylerinin kaynakları)

► Dinlediğiniz için teŝekkür ederim 😊